

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV (зі змін. та допов.)// Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18, № 19-20, № 21-22. – Ст. 144.

2. Бочкова І.І. Концепція, ознаки та значення господарського договору за законодавством України / І.І. Бочкова // Форум права. – 2011. – № 2. – С. 111-115.

3. Договірне право України. Загальна частина: навч. посіб. / [Боднар Т. В. Дзера О. В., Кузнецова Н. С. та ін.]; за ред. О. В. Дзери. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 896 с.

4. Мілаш В.С. Комерційний договір у господарському праві: теоретичні проблеми становлення та розвитку: дис... д-ра юрид. наук: 12.00.04 / Вікторія Сергіївна Мілаш. – Х., 2008. – 430 с.

5. Подоляк С.А. Господарський договір та його юридичні конструкції – недійсність, нікчемність, неукладеність – в сучасних умовах / С.А. Подоляк // Часопис Київського університету права. – 2009. – № 3. – С. 146-150.

6. Щербина В.С. Господарське право: підруч. / В.С. Щербина. – 5-те вид., перероб. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2012. – 600 с.

УДК 347.739 (342.6)(043.2)

Шамова В.М., студентка,
Київський університет права НАН України, м. Київ
Науковий керівник: Загрішева Н.В., старший викладач

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАВОВОГО СТАТУСУ ДЕРЖАВНИХ ТА ПРИВАТНИХ ВИКОНАВЦІВ

Законом України «Про виконавче провадження» від 02.06.2016 р. № 1404-VIII, що набрав чинності одночасно із Законом України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» від 02.06.2016 р. № 1403-VIII, було запроваджено інститут приватних виконавців.

Оскільки цей інститут є новим для України, то постає питання: чим же приватні виконавці відрізняються від державних?

По-перше, відповідно до ЗУ «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» (далі – Закон № 1403-VIII) державні виконавці є державними службовцями, а отже, на них поширюється дія Закону України «Про державну службу» та згідно з цим законом посада державного виконавця належить до посади категорії «В». Приватний виконавець є суб'єктом незалежної професійної діяльності та, по суті, є самозайнятою особою на кшталт адвоката чи нотаріуса.

По-друге, суттєва відмінність полягає також і у вимогах до приватних та державних виконавців. Відповідно до Закону № 1403-VIII приватним

виконавцем може бути громадянин України, який досяг 25 років, має вищу юридичну освіту не нижче другого рівня, володіє державною мовою, має стаж роботи у галузі права після отримання відповідного диплома не менше двох років та склав кваліфікаційний іспит. Відомості про приватного виконавця вносяться до Єдиного реєстру приватних виконавців України. Законодавством встановлено вимогу, відповідно до якої до початку здійснення діяльності приватний виконавець зобов'язаний організувати офіс у межах виконавчого округу, в тому числі встановлені вимоги до офісу. Державним виконавцем може бути громадянин України, який має вищу юридичну освіту не нижче другого рівня, володіє державною мовою і здатний за своїми особистими і діловими якостями здійснювати повноваження державного виконавця. Разом з тим, відповідно до ЗУ «Про державну службу» право на державну службу мають повнолітні громадяни України. Таким чином можна зробити висновок, що державним виконавцем може бути громадянин України, який досяг 18 років. Для цієї категорії посад не вимагається наявність стажу роботи і державний виконавець не складає кваліфікаційний іспит, а проходить конкурс, який включає в себе тестування, співбесіди, інших видів оцінювання кандидатів на зайняття вакантних посад державної служби.

По-третє, державний виконавець здійснює примусове виконання всіх рішень, які підлягають примусовому виконанню (ст. 3 ЗУ «Про виконавче провадження»), крім, у передбачених законом випадках, коли стягнення здійснюється іншими органами та установами, які не є органами примусового виконання.

Для приватних виконавців законодавством встановлюються обмеження, оскільки відповідно до ч. 2 ст. 5 ЗУ «Про виконавче провадження» приватний виконавець не може здійснювати примусове виконання рішень про відібрання і передання дитини, встановлення побачення з нею або усунення перешкод у побаченні з дитиною; рішень, за якими стягувачами є держава, державні органи; рішень адміністративних судів та рішень Європейського суду з прав людини; рішень про виселення та вселення фізичних осіб тощо.

По-четверте, виконавчі дії у виконавчих провадженнях, відкритих приватним виконавцем у виконавчому окрузі, можуть вчинятися ним на всій території України. Для проведення перевірки інформації про наявність боржника чи його майна або про місце роботи в іншому виконавчому окрузі приватний виконавець має право вчиняти такі дії самостійно або залучати іншого приватного виконавця на підставі договору про уповноваження на вчинення окремих виконавчих дій, типова форма якого затверджується Міністерством юстиції України.

Щодо державного виконавця, то у разі необхідності проведення вищезазначених дій на території, на яку не поширюється його

компетенція, державний виконавець доручає проведення перевірки або здійснення опису та арешту майна відповідному органу державної виконавчої служби.

По-п'яте, протягом першого року зайняття діяльністю приватного виконавця, приватний виконавець не може здійснювати примусове виконання рішень за якими сума стягнення становить двадцять та більше мільйонів гривень або еквівалентну суму в іноземній валюті. До того ж, до 1 січня 2018 року приватний виконавець не може здійснювати примусове виконання рішень за якими сума стягнення становить шість та більше мільйонів гривень або еквівалентну суму в іноземній валюті. Для державних виконавців такі обмеження не застосовуються.

По-шосте, крім додержання вимог Конституції України, міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, законів України, інших нормативно-правових актів приватний виконавець має дотримуватися статуту Асоціації приватних виконавців України, Кодексу професійної етики приватного виконавця, рішень Ради приватних виконавців України та з'їзду приватних виконавців України, пов'язаних із діяльністю приватних виконавців. Державний виконавець крім додержання вимог законодавства України підпорядковується наказам керівника відповідної державної виконавчої служби, в якій обіймає посаду.

По-сьоме, в Україні діє самоврядування приватних виконавців, яке ґрунтується на принципах виборності, гласності, підзвітності та обов'язковості для виконання приватними виконавцями рішень органів самоврядування приватних виконавців.

По-восьме, фінансове та матеріальне забезпечення діяльності працівників органів державної виконавчої служби та фінансування витрат на проведення і організацію виконавчих дій здійснюються за рахунок коштів державного бюджету, а також коштів виконавчого провадження, порядок формування яких встановлюється Законом України «Про виконавче провадження». Приватний виконавець – самофінансування.

По-дев'яте, законом встановлено вимогу, відповідно до якої приватний виконавець зобов'язаний до початку здійснення діяльності застрахувати свою цивільно-правову відповідальність перед третіми особами. Ця вимога не поширюється на державного виконавця.

По-десяте, контроль за діяльністю державних виконавців здійснюється Міністерством юстиції України. Діяльність приватного виконавця знаходиться під ще більшим контролем, оскільки крім Міністерства юстиції частина функцій контролю покладена на Раду приватних виконавців України в межах її компетенції.

По-одинадцять, рішення, дії чи бездіяльність виконавця як приватного, так і державного можуть бути оскаржені до суду. Окрім цього, рішення, дії або бездіяльність державного виконавця також можуть

бути оскаржені до начальника відділу, якому безпосередньо підпорядкований державний виконавець.

По-дванадцяте, відповідно до абзацу 2 ч. 3 ст. 213 КПК України у разі затримання державного виконавця чи приватного виконавця уповноважена службова особа, яка здійснювала затримання, зобов'язана протягом 24 годин повідомити про це Міністерство юстиції України, а щодо осіб, які є приватними виконавцями, - Міністерство юстиції України та Раду приватних виконавців України. Відповідно до ч. 8 ст. 376 КПК України про ухвалення вироку щодо особи, яка є державним виконавцем, не пізніше наступного дня після ухвалення повідомляється Міністерству юстиції України, а щодо особи, яка є приватним виконавцем, - Міністерству юстиції України та Раді приватних виконавців України.

Отже, на підставі вищевикладеного можна зробити висновок, що приватні виконавці суттєво відрізняються від державних. На приватних виконавців покладають досить великі сподівання, оскільки за умови ефективного функціонування цього інституту можливо досягти оперативності вчинення виконавчих дій (в цьому будуть зацікавлені самі приватні виконавці), збільшиться відсоток виконання судових рішень та рішень інших органів тощо. Все це суттєво може зміцнити переконання громадян в захищеність своїх прав та законних інтересів.

Література

1. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. № 4651-VI (зі змін. та допов. станом на 19.04.2017 р.) / Верховна Рада України: офіційний веб-портал [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/page>.

2. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 р. № 1404-VIII (зі змін. та допов. станом на 19.04.2017 р.) / Верховна Рада України: офіційний веб-портал [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1404-19/page>.

3. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1403-VIII (зі змін. та допов. станом на 19.04.2017 р.) / Верховна Рада України: офіційний веб-портал [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1403-19/page>.

4. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII (зі змін. та допов. станом на 19.04.2017 р.) / Верховна Рада України: офіційний веб-портал [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/889-19/page>.